

Tavoiteohjelma 2015–2019

Suomen Diabetesliitto ry:n tavoiteohjelma vuosille 2015–2019 pohjautuu Diabetesliiton strategiaan vuoteen 2020, joka on hyväksytty Diabetesliiton liittovaltuustossa 25.11.2012.

Tämä tavoiteohjelma kertoo, millaisin konkreettisin tavoittein ja toimin toteutamme Diabetesliiton säännöissä määriteltyä tarkoitusta:

Liiton tarkoitus valtakunnallisena keskusjärjestönä on toimia diabeteksen voittamiseksi ja hyvän hoidon takaamiseksi, tukea diabeetikoita ja vaikuttaa yhteiskunnassa diabeetikoiden ja heidän läheistensä elämänlaadun turvaamiseksi. Liitto toimii diabeteksen ehkäisemiseksi ja kansanterveyden edistämiseksi.

- Suomen Diabetesliitto ry:n säännöt, hyväksytty liittokokouksessa 20.–21.5.2006

Toimintaympäristö

Liittovaltuusto kuvasi hyväksymässään strategiassa liiton toimintaympäristöä seuraavasti:

”Perinteistä järjestötoimintaa haastavat monet samanaikaiset tekijät. Yksilöllistyneessä yhteiskunnassa järjestöjen tarjoamat palvelut ja yhteisöllisyys eivät vastaa läheskään kaikkien mahdollisten jäsenten tarpeita ja toiveita. Järjestötoiminnankin pitää pystyä vastaamaan yhä yksilöllisempiin toiveisiin ja tarpeisiin. Myös yhteisöllisyys etsii uusia muotoja. Motivaatioksi yhdistystoimintaan osallistumiseksi ei monelle enää riitä sairaus, eikä pelkästään sen perusteella liitytä paikallisen potilas yhdistyksen jäseneksi kuten ennen.

Ihmisten osallistuminen järjestötoimintaan on muuttunut ja muuttumassa koko ajan. Monet suomalaiset pitkään toimineet järjestöt ovat saman haasteen edessä: miten saada nuoria ja työikäisiä mukaan järjestön toimintaan. Diabetesliiton jäsenmäärän kasvu on pysähtynyt, ja vuonna 2011 jäsenmäärä väheni ensimmäisen kerran ilman että taustalla olisi ollut jäsenyhdistyksen toiminnan lakkauttamista. Alle 60-vuotiaiden jäsenten määrä on Diabetesliitossa vähentynyt jo pidemmän ajan. Jäsenmäärä on pysynyt liki ennallaan vain yli 60-vuotiaiden jäsenten määrän kasvun ansiosta.

Sähköinen viestintämaailma ja sen yhteisö-palvelut tarjoavat runsaasti tietoa sairauksista ja niiden hoidosta sekä toimivat vertaistuen kanavina eivätkä monet ihmiset tunne tarvetta liittyä yhdistyksen jäseneksi. Diabetesliiton ja sen jäsenyhdistysten haasteena on kehittää omaa toimintaansa niin, että nykyistä suurempi osa diabeetikoista ja heidän läheisistään sekä ammattilaisista kuitenkin vakuuttuisi jäseneksi liittymisen arvosta ja hyödystä.

Tutkimukset ja arkihavainnot kertovat samaan aikaan, että yhdistysaktiivisuus ja halu tehdä yhdessä eivät ole kadonneet. Valinta vain kohdistuu entistä useammin ketterämpiin ja kapea-alaisempiin järjestöihin ja yhteisöihin, jotka painottavat tekemistä ja hyväksyvät lyhytaikaisenkin sitoutumisen. Vuosikokoukset, toimintasuunnitelmat, tilinpäätökset, muodolliset kokoukset ja

Yhä useampi sairastuu diabetekseen

Diabetes on yksi nopeimmin yleistyvistä kansansairauksistamme. Sitä sairastaa noin 500 000 suomalaista. Tyyppin 1 diabeetikoita on noin 50 000, ja heistä lähes 4 000 on alle 15-vuotiaita.

Kelasto-tietokannan mukaan diabeteslääkkeitä korvattiin noin 342 000 henkilölle vuonna 2013, mikä on noin 11 600 edellisvuotta enemmän. Lisäksi toteamatta oleva tyyppin 2 diabetes on väestötutkimusten mukaan liki 200 000 henkilöllä.

muut järjestötoiminnan perinteiset osallistumisen tavat eivät houkuta uusia sukupolvia entisessä määrin. Osa jäsenistöstä mieltää itsensä myös enemmän asiakkaaksi kuin jäseneksi: järjestöön kuulutaan, koska se tarjoaa itselle sopivia palveluita tai se ajaa itselle tärkeitä asioita. Asiakkuuteen ei useimmiten liity minkäänlainen sitoutuminen järjestötyöhön.

Kuntarakenteen ja erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän muutokset ovat käynnissä seuraavat vuodet. Palvelurakenteet tulevat moninaistumaan. Samalla potilaiden valinnanvapaus lisääntyy.

Diabeetikoiden osalta erityisiä haasteita ovat hoidon jatkuvuuden turvaaminen, riittävän asiantuntemuksen ja osaamisen varmistaminen hoitopaikoissa ja kuntoutuksen niveltäminen osaksi diabeetikoiden hoitoprosessia. Moninaistumisen ja valinnanvapauden lisääntymisen käänköpuolena on eriarvoisuuden kasvamisen riski: järjestelmässä pärjäävät vain ne, jotka osaavat ja jaksavat pitää kiinni oikeuksistaan.

Alueellisen kehityksen erilaistuminen ja terveydenhuollon kustannuspaineet lisäävät vaaraa, että eriarvoisuus hoidon saatavuuden osalta lisääntyy. Ennusteiden mukaan väestö keskittyy entisestään suuriin kasvukeskuksiin seuraavien vuosien aikana. Vastaavasti isossa osassa maata väki vähenee ja huoltosuhte heikkenee, kun iäkkäiden osuus väestössä suurenee nopeammin kuin kasvukeskuksissa.

Diabeteksen ja sen lisäsairauksien hoito on kehittynyt paljon viime vuosina. Uudet hoito-muodot sekä hoitovälineiden ja lääkkeiden kehitys mahdollistavat yhä paremmat hoitotulokset. Hyvän hoidon toteuttaminen edellyttää hyvää hoidonopetusta ja ohjausta huomioiden diabeetikoiden yksilölliset voimavarat ja kuntoutuksen tarpeet. Kehittynyt hoito mahdollistaa diabeetikoille entistä paremman elämän ilman sairauden tuomia rajoitteita. Osa uusista hoitomuodoista ja lääkkeistä on kuitenkin merkittävästi aiempaa kalliimpia, eikä niitä aina oteta käyttöön siinä laajuudessa kuin diabeetikoiden hyvä hoito edellyttäisi.”

Tavoitteet

1. Diabetesliitto on jokaisen diabeetikon apuna ja tukena

Diabetesliiton kyky auttaa ja tukea diabeetikoita perustuu sekä ammatilliseen asiantuntemukseen ja osaamiseen että vertaisuuteen.

Diabetesliiton kurssi- ja koulutustoiminta on näköalapaikalla suomalaisen diabeteksen hoitamiseen, ja sen perusteella voimme olla hoidonohjauksen edelläkävijöitä. Olemme mukana hoitomenetelmien kehittämisessä ja käyttöönötossa tarjoamalla osaamisemme ja kokemuksemme kehitystyön tueksi.

Tavoiteohjelmakaudella työskentelemme diabeteksen hoidon ja hoidon laadun ja erityisesti insuliininpuutosdiabeteksen hoidon laadun kehittämiseksi. Insuliininpuutosdiabetes on välittömästi elämää uhkaava sairaus, jonka erityispiirteet ovat jääneet voimakkaasti yleistyneen tyyppin 2 diabeteksen varjoon. Tämä kehitys on pahimmillaan vaarantanut ammattitaitoisen hoidon saatavuuden.

Diabetesliitto levittää tietoa diabeteksestä ja sen hoidon kehittymisestä. Tarjoamamme tieto hyödyttää diabeetikoita, heidän läheisiään ja diabeetikoita hoitavia ammattilaisia.

Tarjoamme jäsenillemme mahdollisuuksiemme mukaan myös henkilökohtaisempaa palvelua diabeteksen hoitoon ja diabeteksen kanssa elämiseen liittyvissä kysymyksissä.

Vertaistuki on tärkeä osa jäsenyhdistystemme ja koko Diabetesliiton toimintaa. Diabetesliitto toimii vertaistuen tukijana ja mahdollistajana.

2. Olemme keskeinen suomalainen diabetesyhteisö

Diabetesliiton asema suomalaisena diabetesyhteisönä perustuu paitsi jäsenmäärään, myös osaamisemme, toimintaamme ja näkyvyyteemme diabeteskysymyksissä.

Diabetesliitto hyödyntää kuntoutus-, koulutus- ja asiantuntijatoimintansa kartuttamaa diabetesosaamista. Tämä osaaminen tekee meistä keskeisen suomalaisen diabetesyhteisön. Asemaa keskeisenä diabetesyhteisönä on jatkuvasti pidettävä yllä kehittämällä Diabetesliiton kuntoutus-, koulutus- ja asiantuntijatoimintaa.

Diabetesliiton on markkinoitava sekä osaamistaan että palvelujaan aktiivisesti, jotta asema keskeisenä diabetesyhteisönä saavutetaan ja pidetään. Palvelutarjontaa on kehitettävä niin, että palveluja halutaan ostaa. Liiton asiantuntijapalveluiden hintoja jäsenyhdistyksille tulee kohtuullistaa. Myös järjestötoimintaa pitää markkinoida, jotta saamme yhteisöömme mukaan tavoittelemamme ihmiset.

Tavoittelemme ohjelmakaudella, että yhteisössämme on mukana puolet suomalaisista diabeetikoista ja kaikki diabetesammattilaiset ja Diabetesliitossa on vähintään 70 000

jäsentä. Tämä edellyttää, että olemme mukana ja läsnä, paikallisesti, valtakunnallisesti, mediassa ja verkossa.

Diabetesliitto haluaa olla sekä asiantunteva että kuunteleva ja keskusteleva toimija. Paikallisyhdistysten verkosto vahvistuu ja kehittyy vastaamaan nykyajan tarpeita. Yhdistysverkosto ottaa huomioon terveydenhuollon rakennemuutokseen. Yhdistysten pitää pystyä tukemaan jäseniään terveydenhuollon murroksessa. Diabetesyhdistysten toiminta kehittyy entistä enemmän olemaan hyödyksi ja avuksi yhteisöön kuuluville diabeetikoille ja läheisille. Jatkamme tyypin 2 diabeteksen ehkäisyyn tähtäävää toimintaa.

Diabeetikoiden tiedon, tuen ja osaamisen tarpeeseen vastataan yhä enemmän myös verkossa. Diabeetikoiden halu kokoontua ja osallistua toimintaan verkon välityksellä pitää hyödyntää ja tarjota toiminnalle mahdollisuudet. Diabetesyhteisöön voi kuulua myös osallistumalla verkossa olevaan diabetesyhteisöön. Meidän on ymmärrettävä ihmisten tarve liittyä mukaan toimintaamme itse parhaaksi katsomallaan tavalla ja itselleen sopivana ajankohtana. On hyväksyttävä se, että perinteinen yhdistysjäsenyys ei ole kaikille sopivin tapa osallistua yhteisöön, ja mahdollistettava diabetesyhteisöön mukaan tulo mahdollisimman laajalle diabeetikoiden ja läheisten joukolle.

3. Vaikutamme tuloksekkaasti diabeetikoiden elämään ja asemaan

Vaikutamme diabeetikoiden elämään ja asemaan tuottamalla tietoa, mahdollistamalla ja vahvistamalla vertaistukea sekä voimavarojen mukaan tarjoamalla yksilöllisiin tarpeisiin vastaavia neuvontapalveluja. Lisäämme diabeetikoiden tietoisuutta heidän oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan.

Diabeetikoiden asema yhteiskunnassa muuttuu jatkuvasti, ja meidän tehtävämme muutostilanteissa on pitää diabeetikoiden puolta. Tuomme esiin diabetekseen liittyviä erityiskysymyksiä ja otamme aktiivisesti kantaa hankkeisiin, jotka vaikuttavat diabeetikoiden elämään, toimeentuloon ja hyvinvointiin. Pyrimme siihen, että diabeetikon hyvä hoito turvataan riippumatta hänen asuinpaikastaan, sosiaalisesta asemastaan ja varallisuudestaan.

Vaikuttamistoiminnan tärkeä osa on edelleen virallisiin päätöksentekoihin kohdistuva vaikuttaminen, tavoitteena muun muassa diabeteksen hoito-organisaation kehittyminen.

Tämän lisäksi vaikuttamistoiminnassa osallistutaan keskusteluihin ja herätetään keskustelua diabeetikoille tärkeistä aiheista muun muassa verkossa ja tiedotusvälineissä. Vaikuttamistoiminnan tärkeä osa on diabeetikoiden tarpeiden kuuntelu ja vaikutusmahdollisuuksien tarjoaminen niitä kaipaaville.

Diabetekseen sairastuneen syylistämistä tiedotusvälineissä ja terveydenhuollossa tulisi välttää. Syylistäminen ei auta hyvään omahoitoon. Se vaikeuttaa sairaudesta kertomista tai yhdistyksen toimintaan osallistumista.

Vaikuttamistoiminta on osa Diabetesliiton toimintaa kaikilla tasoilla. Yksittäinen diabetesyhdistyksen jäsen voi olla vahva vaikuttaja. Diabetesyhdistyksen tulee olla uskottava ja osaava vaikuttaja omalla toiminta-alueellaan. Diabetesliitto tukee näitä toimijoita ja tekee lisäksi omaa työtään valtakunnallisena vaikuttajana.